

Nr 129

Av herrar **Gustavsson** i Alvesta och **Gomér**, *angående informationen om de sociala förmånerna.*

(Lika lydande med motion nr 90 i Första kammaren)

De sociala förmånerna har under senare år ökat avsevärt. Vi har nått en bit på vägen mot ett trygghetens samhälle. Mycket återstår ännu att göra innan vi uppfyllt godtagbara rättvise- och trygghetskrav. I sammanhanget bör också slås fast att alla reformer inte har varit steg framåt när det gällt att tillgodose de båda nämnda grundkraven.

Den reformpolitik som bedrivits och som det i stor utsträckning rått enighet om har lett till att de bestämmelser, som den enskilde har att sätta sig in i, har vuxit i antal och blivit alltmer komplicerade. De tätt återkommande ändringarna har ytterligare bidragit till att den enskilde vet alltför litet om socialförsäkringarna och andra sociala förmåner som man i speciella situationer kan komma i åtnjutande av. Det finns tyvärr exempel på att förmåner som rätteligen bort tillkomma enskilda gått förlorade därför att man på grund av bristande information och kanske på grund av glömska inte iakttagit föreskrivna regler om ansökningsförfarande.

Självfallet kan det förekomma brister även i den kommunala handläggningen av socialförsäkringarna. Detta kan bero på att — främst av lönemässiga skäl — inte alltid adekvat utbildad personal finns att tillgå. Därutöver kan de sociala nämnderna på en ort vara så hårt belastade att de förtroendevalda inte av tidsmässiga skäl i detalj kan följa varje förändring av bidragsbestämmelserna. En utökning av de sociala nämndernas resurser — med åtföljande bättre utbildning av förtroendemännen — är nödvändig. Även om denna kommer till stånd kvarstår dock kravet på en omfattande information till allmänheten i hithörande frågor. Informationsproblemet har för övrigt accentuerats genom den ökade invandringen. Det är att observera att informationen inte enbart bör omfatta de ekonomiska förmånerna utan även på vilka grunder sociala nämnder kan ingripa och vidtaga åtgärder.

Den av Försäkringskassaförbundet i samarbete med riks försäkringsverket bedrivna annonskampanjen omkring årsskiftet 1966/67 om de förändrade sjukförsäkringsförmånerna är ett bra exempel på hur en informationsdrive kan tillgå. Vissa försäkringsbolag har tagit initiativ till broschyrer och skrifter i vilka de sociala förmånerna presenteras. Liknande skrifter borde kontinuerligt och automatiskt komma allmänheten till del. Dessutom borde TV och radio på ett bättre sätt än hittills utnyttjas i denna verksamhet.

Tidigare motionskrav om utredning av den sociala informationsverksamheten har tillstyrkts av bl. a. riksförsäkringsverket, statskontoret och 1961 års sjukförsäkringsutredning. Sedan frågan senast var föremål för motion har chefen för justitiedepartementet tillsatt en utredning om samhällsinformationen. Under 1967 framlade också familjepolitiska kommittén sitt betänkande »Barnbidrag och familjetilllägg». Av kommitténs redovisning angående familjebostadsbidragen framgick att informationen på det familjepolitiska området fungerar otillfredsställande. Sålunda framhöll kommittén.

En annan svaghet är att familjebostadsbidragen inte tycks nå ut till de grupper som bidragen är avsedda för. Statistiska centralbyråns nyss nämnda undersökning, som gjordes på ett urval avsett att täcka ca 2/3 av alla barnfamiljer, ledde fram till att ungefär 70 000 bland dessa familjer inte uppbar familjebostadsbidrag för år 1965 trots att de uppfyllde såväl inkomst- som bostadsvillkoren för bidraget. Det skulle betyda att minst en fjärdedel av alla bidragsberättigade familjer det året gick miste om bidraget. I vart fall är det tydligt att en betydande del av de familjer som är berättigade till stödet inte får det. En förklaring till detta kan vara att utbetalningsreglerna i fråga om hyreslägenheter innebär att hyran rabatteras direkt hos hyresvärderna, varför många familjer inte känner till möjligheterna att söka familjebostadsbidrag.

Genom den bristande informationen kan inom ett sådant område som familjepolitiken mycket stora ekonomiska konsekvenser uppstå med svåra sociala följder. Ett helt socialpolitiskt system kan till väsentliga delar bli funktionsodugligt. Det finns anledning att den utredning som sysslar med samhällsinformationen särskilt överväger informationen angående de sociala förmånerna varvid speciellt bör beaktas informationen angående familjepolitiken.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av informationen angående de sociala förmånerna varvid särskilt bör beaktas de familjepolitiska frågorna.

Stockholm den 18 januari 1968

Rune Gustavsson (cp)
i Alvesta

David Gomér (cp)
